

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ**

**Н А К А З**

13.04.2011 N 329

Зареєстровано в Міністерстві  
юстиції України  
11 травня 2011 р.  
за N 566/19304

**Про затвердження Критеріїв  
оцінювання навчальних досягнень учнів  
(вихованців) у системі загальної  
середньої освіти**

Відповідно до статті 34 Закону України "Про загальну середню освіту" ( [651-14](#) ), постанови Кабінету Міністрів України від 27.08.2010 N 778 ( [778-2010-п](#) ) "Про затвердження Положення про загальноосвітній навчальний заклад" та з метою додержання державних вимог до рівня загальноосвітньої підготовки учнів

**Н А К А З У Ю:**

1. Затвердити Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти, що додаються.
2. Департаменту загальної середньої та дошкільної освіти (Єресько О.В.):
  - 2.1. Подати цей наказ на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України в установленому порядку.
  - 2.2. До 01.08.2011 розробити вимоги до оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) з предметів інваріантної складової навчального плану.
3. Розмістити цей наказ на офіційному веб-сайті Міністерства та на освітньому порталі "Єдине освітнє інформаційне вікно України".
4. Цей наказ набирає чинності з дня його офіційного опублікування.
5. Контроль за виконанням цього наказу покласти на заступника Міністра Б.М.Жебровського.

Міністр

Д.В.Табачник

ЗАТВЕРДЖЕНО  
Наказ Міністерства освіти  
і науки, молоді та спорту  
України  
13.04.2011 N 329  
Зареєстровано в Міністерстві  
юстиції України  
11 травня 2011 р.  
за N 566/19304

КРИТЕРІЇ  
оцінювання навчальних досягнень  
учнів (вихованців) у системі  
загальної середньої освіти

1. Ці Критерії визначають загальні підходи до визначення рівня навчальних досягнень учнів (вихованців) (далі - учні) у системі загальної середньої освіти та встановлюють відповідність між вимогами до знань, умінь і навичок учнів та показником оцінки в балах відповідно до рівнів навчальних досягнень.

2. Ці Критерії реалізуються в нормах чотирьох рівнів досягнень: початковий, середній, достатній, високий (додатки 1 та 2).

Перший рівень - початковий. Відповідь учня (учениці) фрагментарна, характеризується початковими уявленнями про предмет вивчення.

Другий рівень - середній. Учень (учениця) відтворює основний навчальний матеріал, виконує завдання за зразком, володіє елементарними вміннями навчальної діяльності.

Третій рівень - достатній. Учень (учениця) знає істотні ознаки понять, явищ, зв'язки між ними, вміє пояснити основні закономірності, а також самостійно застосовує знання в стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, абстрагуванням, узагальненням тощо), вміє робити висновки, виправляти допущені помилки. Відповідь учня (учениці) правильна, логічна, обґрунтована, хоча у ній бракує власних суджень.

Четвертий рівень - високий. Знання учня (учениці) є глибокими, міцними, системними; учень (учениця) вміє застосовувати їх для виконання творчих завдань, його (її) навчальна діяльність позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особисту позицію.

Кожний наступний рівень вимог вбирає в себе вимоги до попереднього, а також додає нові.

3. За цими Критеріями оцінювання здійснюється у процесі повсякденного вивчення результатів навчальної роботи учнів на уроках і вдома, а також за результатами перевірки навчальних досягнень учнів: усної, зокрема індивідуальне, групове та фронтальне опитування; письмової, зокрема самостійні та контрольні роботи, тестування; графічної, зокрема робота з діаграмами, графіками, схемами, контурними картами; практичної, зокрема виконання різних видів експериментальних досліджень та навчальних проектів, робота з біологічними об'єктами, виготовлення виробів.

При визначенні рівня навчальних досягнень учнів враховуються:

характеристики відповіді: правильність, логічність, обґрунтованість, цілісність;

якість знань;

сформованість загальнонавчальних та предметних умінь і навичок;

рівень володіння розумовими операціями: вміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, класифікувати, узагальнювати, робити висновки тощо;

вміння виявляти проблеми та розв'язувати їх, формулювати гіпотези;

самостійність оцінних суджень.

4. Обов'язковому оцінюванню підлягають навчальні досягнення учнів з предметів інваріантної складової навчального плану закладу.

У першому класі дається словесна характеристика знань, умінь і навичок учнів. У наступних класах оцінювання здійснюється за 12-бальною системою (шкалою) і його результати позначаються цифрами від 1 до 12. За рішенням педагогічної ради навчального закладу може надаватися словесна характеристика знань, умінь і навичок учнів другого класу.

У випадку невідповідності рівня навчальних досягнень учня (учениці) цим Критеріям позначається "не атестований".

Особливості оцінювання навчальних досягнень дітей з особливими освітніми потребами здійснюється відповідно до вимог чинного законодавства.

5. Заклад може використовувати інші системи оцінювання навчальних досягнень учнів за погодженням з місцевими органами управління освітою. При цьому оцінки з навчальних предметів за семестри, рік, результати державної підсумкової атестації переводяться у бали відповідно до цих Критеріїв.

До інших систем оцінювання може відноситися рейтингова система, яка сприяє формуванню ключових компетентностей і створює можливості для:

підвищення мотивації учнів до самонавчання та самооцінювання;

розширення можливості в індивідуальній підготовленості учнів на кожному етапі навчального процесу;

підвищення об'єктивності оцінювання не лише протягом навчального року, а й за весь період навчання;

градації значущості балів, які отримують учні за виконання різних видів робіт (самостійна робота, підсумкова робота, творча робота, олімпіади, виставки, конкурси творчих робіт, науково-дослідні й художні проекти, діяльність в органах учнівського самоврядування, у соціально-корисних проектах тощо).

З метою оцінювання індивідуальних досягнень учнів може бути використаний метод оцінювання портфоліо.

Портфоліо - це накопичувальна система оцінювання, що передбачає формування умінь учнів ставити цілі, планувати і організовувати власну навчальну діяльність; накопичення різних видів робіт, які засвідчують рух в індивідуальному розвитку; активну участь в інтеграції кількісних і якісних оцінок; підвищення ролі самооцінки.

Таке оцінювання передбачає визначення критеріїв для включення учнівських напрацювань до портфоліо; форми подання матеріалу; спланованість оцінного процесу; елементи самооцінки з боку учня тощо.

Впровадження рейтингової системи оцінювання та методу оцінювання - портфоліо здійснюється з урахуванням рекомендацій МОНмолодьспорту.

Директор  
загальної  
та дошкільної освіти

департаменту  
середньої  
О.В.Єресько

Додаток 1  
до Критеріїв оцінювання  
навчальних досягнень учнів  
(вихованців) у системі  
загальної середньої освіти

КРИТЕРІЇ  
оцінювання навчальних досягнень  
учнів початкової школи

| Рівні навчальних досягнень |   | Бали                                                                                                                                                                                                     | Загальні вимоги до знань, умінь і навичок учнів |
|----------------------------|---|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------|
| I. Початковий              | 1 | Учні засвоїли знання у формі окремих фактів, елементарних уявлень                                                                                                                                        |                                                 |
|                            | 2 | Учні відтворюють незначну частину навчального матеріалу, володіють окремими видами умінь на рівні копіювання зразка виконання певної навчальної дії                                                      |                                                 |
|                            | 3 | Учні відтворюють незначну частину навчального матеріалу; з допомогою вчителя виконують елементарні завдання, потребують детального кількаразового їх пояснення                                           |                                                 |
| II. Середній               | 4 | Учні відтворюють частину навчального матеріалу у формі понять з допомогою вчителя, можуть повторити за зразком певну операцію, дію                                                                       |                                                 |
|                            | 5 | Учні відтворюють основний навчальний матеріал з допомогою вчителя, здатні з помилками й неточностями дати визначення понять                                                                              |                                                 |
|                            | 6 | Учні будують відповідь у засвоєній послідовності; виконують дії за зразком у подібній ситуації; самостійно працюють зі значною допомогою вчителя                                                         |                                                 |
| III. Достатній             | 7 | Учні володіють поняттями, відтворюють їх зміст, уміють наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок, частково контролюють власні навчальні дії                                          |                                                 |
|                            | 8 | Учні вміють розпізнавати об'єкти, які визначаються засвоєними поняттями; під час відповіді можуть відтворити засвоєний зміст в іншій послідовності, не змінюючи логічних зв'язків; володіють вміннями на |                                                 |

|             |    |                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|-------------|----|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|             |    | рівні застосування способу діяльності за аналогією; самостійні роботи виконують з незначною допомогою вчителя; відповідають логічно з окремими неточностями                                                                                                                        |
|             | 9  | Учні добре володіють вивченим матеріалом, застосовують знання в стандартних ситуаціях, володіють вміннями виконувати окремі етапи розв'язання проблеми і застосовують їх у співробітництві з учителем (частково-пошукова діяльність)                                               |
| IV. Високий | 10 | Учні володіють системою понять у межах, визначених навчальними програмами, встановлюють як внутрішньопонятійні, так і міжпонятійні зв'язки; вміють розпізнавати об'єкти, які охоплюються засвоєними поняттями різного рівня узагальнення; відповідь аргументують новими прикладами |
|             | 11 | Учні мають гнучкі знання в межах вимог навчальних програм, вміють застосовувати способи діяльності за аналогією і в нових ситуаціях                                                                                                                                                |
|             | 12 | Учні мають системні, міцні знання в обсязі та в межах вимог навчальних програм, усвідомлено використовують їх у стандартних та нестандартних ситуаціях; самостійні роботи виконують під опосередкованим керівництвом; виконують творчі завдання                                    |

Додаток 2  
до Критеріїв оцінювання  
навчальних досягнень учнів  
(вихованців) у системі  
загальної середньої освіти

### КРИТЕРІЇ оцінювання навчальних досягнень учнів основної й старшої школи

| Рівні навчальних досягнень | Бали | Вимоги до знань, умінь і навичок учнів                                 |
|----------------------------|------|------------------------------------------------------------------------|
| I. Початковий              | 1    | Учні розрізняють об'єкти вивчення                                      |
|                            | 2    | Учні відтворюють незначну частину навчального матеріалу, мають нечіткі |

|                |    |                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|----------------|----|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                |    | уявлення про об'єкт вивчення                                                                                                                                                                                                                                                                |
|                | 3  | Учні відтворюють частину навчального матеріалу; з допомогою вчителя виконують елементарні завдання                                                                                                                                                                                          |
| II. Середній   | 4  | Учні з допомогою вчителя відтворюють основний навчальний матеріал, можуть повторити за зразком певну операцію, дію                                                                                                                                                                          |
|                | 5  | Учні відтворюють основний навчальний матеріал, здатні з помилками й неточностями дати визначення понять, сформулювати правило                                                                                                                                                               |
|                | 6  | Учні виявляють знання й розуміння основних положень навчального матеріалу. Відповіді їх правильні, але недостатньо осмислені. Вміють застосовувати знання при виконанні завдань за зразком                                                                                                  |
| III. Достатній | 7  | Учні правильно відтворюють навчальний матеріал, знають основоположні теорії і факти, вміють наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок, частково контролюють власні навчальні дії                                                                                        |
|                | 8  | Знання учнів є достатніми. Учні застосовують вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, намагаються аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки і залежності між явищами, фактами, робити висновки, загалом контролюють власну діяльність. Відповіді їх логічні, хоч і мають неточності |
|                | 9  | Учні добре володіють вивченим матеріалом, застосовують знання в стандартних ситуаціях, уміють аналізувати й систематизувати інформацію, використовують загальновідомі докази із самостійною і правильною аргументацією                                                                      |
| IV. Високий    | 10 | Учні мають повні, глибокі знання, здатні використовувати їх у практичній діяльності, робити висновки, узагальнення                                                                                                                                                                          |
|                | 11 | Учні мають гнучкі знання в межах вимог навчальних програм, аргументовано використовують їх у різних ситуаціях, уміють знаходити інформацію та аналізувати її, ставити і розв'язувати проблеми                                                                                               |

